11.3.2021

Eduskunta
Valtiovarainvaliokunnan verojaosto

Verojaosto perjantai 12.03.2021 klo 10.15 / HE 18/2021 vp / Asiantuntijapyyntö

HE 18/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi arvonlisäverolain, Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain sekä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto on pyytänyt valtiovarainministeriön vero-osastolta kirjallista asiantuntijalausuntoa verojaostolle annettujen lausuntojen johdosta.

Valtiovarainministeriön vero-osasto toteaa lausuntojen johdosta kunnioittavasti seuraavaa:

1. Arvonlisäverolain 19 a § siirtäminen

Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Suomen Yrittäjät ja Veronmaksajain Keskusliitto ovat lausunnoissaan todenneet, että arvonlisäverolain (1501/1993) nykyistä 19 a §:ää ei tulisi siirtää 19 c §:ään ja säännös tulisi säilyttää paikallaan.

Valtiovarainministeriön vero-osasto:
Hallituksen esityksessä todetun mukaisesti säännöksen siirto on lain systematiikan kannalta perusteltua. Asiassa on huomattava myös se, että vero-osaston näkemyksen mukaan liiketoimintasiirtoa koskevan säännöksen siirtäminen 19 a §:stä 19 c §:ään ei aiheuttaisi tarvetta muuttaa nykyisissä liiketoiminnan siirtoa koskevissa sopimuksissa olevia viittauksia kyseiseen säännökseen. Lakiehdotusta ei siten ole tältä osin syytä muuttaa.

2. Verohallinnon ohjeet

Keskuskauppakamari, Suomen Yrittäjät ja Veronmaksajain Keskusliitto ovat lausunnoissaan kiinnittäneet huomiota siihen, että Verohallinnon tulisi julkaisisi uudesta sääntelystä kattavat soveltamisohjeet hyvissä ajoin ennen muutosten voimaantuloa.

Valtiovarainministeriön vero-osasto:
Verohallinto on valmistelemassa asiaa koskevia ohjeita. Verohallinnon tavoitteena on saada ohjeluonnos keskeisille toimijoille lausunnolle ja julkaista ohje mahdollisimman pian. Tämän hetkisten arvioiden mukaan luonnos on tarkoitus lähettää lausunnolle huhtikuussa ja julkaista kesäkuun aikana.

3. Tiedot kulutusjäsenvaltioissa sovellettavista verokannoista

Suomen Yrittäjien lausunnossa on tuotu esiin, että yhden yhteyspisteen erityisjärjestelmien laajentamiseen liittyen yrityksille tulisi taata helposti saatavilla olevat ajantasaiset tiedot kulutusjäsenvaltioissa sovellettavista verokannoista.

Valtiovarainministeriön vero-osasto:
Komissio ja jäsenvaltiot ovat tiedostaneet asian ja komissio ylläpitää yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa jo nykyisin internetsivustoa ja tiedostoa jäsenvaltioissa sovellettavista verokannoista.

4. Sähköisten palvelujen 10 000 euron raja-arvo

Suomen veroasiantuntijat ry on lausunnossaan kiinnittänyt huomiota siihen, että olisi tärkeää todeta yksiselitteisesti, onko sähköisten palvelujen myyntimaata määritettäessä tarkoitus huomioida 10 000 euron raja-arvossa näiden palvelujen osalta kuitenkin koko kalenterivuoden 2021 myynnit.

Valtiovarainministeriön vero-osasto:
Hallituksen esityksen perustelujen mukaan lain soveltamissäännös merkitsisi tavaroiden etämyyntiä sekä sähköisten palvelujen, radio- ja televisiolähetyspalvelujen ja telepalvelujen myyntimaata koskevan 10 000 euron suuruisen raja-arvon osalta sitä, että tavaroiden etämyynnit huomioitaisiin kalenterivuoden liikevaihtoa laskettaessa vain siltä osin kuin veron suorittamisvelvollisuus on syntynyt lain voimaantulon jälkeen. 10 000 euron raja-arvoa sovelletaan arvonlisäverolain 69 i §:n 2 ja 3 momentin nojalla jo nykyisin sähköisiin palveluihin. Sähköisten palvelujen osalta yhteisessä 10 000 euron raja-arvossa huomioidaan siten koko kalenterivuoden 2021 myynnit. Verohallinto tulee toteamaan asian ohjeissaan.

5. Maahantuonnin erityisjärjestelmän välittäjävaatimus

Suomen veroasiantuntijat ry on lausunnossaan todennut, että maahantuonnin erityisjärjestelmän välittäjävaatimuksen osalta olisi hyvä tarkentaa mihin EU:n ulkopuolisiin maihin sijoittautuneilta elinkeinonharjoittajilta välittäjää ei käytännössä vaadita. Lausunnon mukaan lisäksi olisi huomioitava erityisalueet kuten Ahvenanmaa. Tältä osin on epäselvää, voidaanko niihinkin sijoittautuneilta yrityksiltä edellyttää välittäjää tai voisiko välittäjä olla sijoittautunut Ahvenanmaalle.

Valtiovarainministeriön vero-osasto:
Komission tarkoitus on ilmoittaa keskinäistä avunantoa koskevia sopimuksia koskeva tieto internetsivuillaan ja ohjeissaan. EU:lla on tällä hetkellä ehdotukseen sisältyvässä 133 r §:ssä tarkoitettu keskinäistä avunantoa koskeva sopimus Norjan kanssa. Komissio tarkastelee parhaillaan sitä, voidaanko Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa tehtyä hallinnollisen yhteistyön sopimusta pitää tällaisena sopimuksena.

Maahantuonnin erityisjärjestelmän käyttämisen edellytyksenä on etämyyntidirektiivin (EU) 2017/2455 ja lakiehdotuksen mukaan se, että Yhteisön ulkopuolelle sijoittautuneella elinkeinonharjoittajalla on Yhteisön alueelle sijoittautunut välittäjä.

Koska Ahvenanmaa ei kuulu Yhteisön arvonlisäveroalueeseen, se rinnastetaan EU:n arvonlisäverolainsäädäntöä sovellettaessa EU:n ulkopuolisiin maihin. Siten direktiivin sanamuodon mukaisesti pelkästään Ahvenanmaalle sijoittautuneen yrityksen tulisi nimetä EU:n veroalueelle sijoittautunut välittäjä. Ahvenanmaalla sovelletaan kuitenkin lähtökohtaisesti normaalia arvonlisäverolain mukaista arvonlisäverojärjestelmää. Tästä syystä Suomi on tiedustellut komission kantaa siihen, voitaisiinko Ahvenanmaa tässä suhteessa rinnastaa jäsenvaltioon. Komissio ei ole vielä ottanut asiaan kantaa. Verohallinto tulee ohjeistamaan näitä tilanteita.

6. Toisistaan riippumattomien osapuolten yhteisvastuu

Suomen veroasiantuntijat ry on lausunnossaan kiinnittänyt huomiota siihen, että uusien säännösten myötä toisistaan riippumattomille osapuolille voi aiempaa useammin aiheutua yhteisvastuuta veroista EU-vaatimuksiin perustuen. Näistä esimerkkinä ovat sähköisen rajapinnan laaja vastuu ja maahantuonnin erityisjärjestelmän välittäjän ja verovelvollisen yhteisvastuu.

Valtiovarainministeriön vero-osasto:
Etämyyntidirektiivin eräänä tavoitteena on parantaa veronkannon tehokkuutta. Tähän liittyen sähköiset rajapinnat on otettu mukaan veron kantamiseen. Neuvoston täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2019/2026 on huomioitu se, että rajapinnat ovat riippuvaisia rajapinnan kautta tavaroita myyvien luovuttajien toimittamien tietojen oikeellisuudesta. Tämän vuoksi asetukseen sisältyy säännös sähköisen rajapinnan ylläpitäjän vastuun rajaamisesta tilanteessa, jossa myyjän toimittamat tiedot ovat virheellisiä.

Etämyyntidirektiivin 369 m artiklan ja sitä vastaavan ehdotuksen 133 r §:n mukaan verovelvollisella on oikeus käyttää maahantuonnin erityisjärjestelmää, jos verovelvollinen on sijoittautunut Yhteisöön tai verovelvollisen edustajana toimii Yhteisöön sijoittautunut välittäjä. Lain 133 x §:n mukaan verovelvollinen ja välittäjä ovat yhteisvastuussa Suomeen suoritettavan veron maksamisesta. Hallituksen esityksen mukaan verojen periminen kohdistuisi käytännössä ensin välittäjään, koska välittäjä olisi Yhteisön alueelle sijoittautunut henkilö. Säännöksen tarkoitus on varmistaa verojen kantaminen.

7. Tunnisteen oikeudeton käyttö

Suomen veroasiantuntijat ry:n lausunnon mukaan maahantuonnin erityisjärjestelmän tunnisteen oikeudeton käyttö ei saisi johtaa luovuttajan ja välittäjän kannalta täysin ennakoimattomiin vastuisiin.

Valtiovarainministeriön vero-osasto:
Hallituksen esityksen perustelujen mukaan toimijoiden on tärkeää varmistaa, että tunniste välitetään turvallisen toimitusketjun välityksellä tulliviranomaisille. Komissio on myös selittävissä huomautuksissaan ohjeistanut, että toimijoiden tulisi pitää tunnistetta koskeva viestintä mahdollisimman vähäisenä ja tunniste olisi välitettävä vain toimitusketjun osapuolille. Myös Verohallinto tulee käsittelemään asiaa ohjeissaan.

8. Veron periminen tavaroiden uudelleen tilaajalta maahantuonnin yhteydessä

Suomen veroasiantuntijat ry on lausunnossaan kiinnittänyt huomiota siihen, että maahantuonnin erityisjärjestelmässä veroa ei tulisi voida periä tavaroiden tilaajalta enää uudelleen maahantuonnin yhteydessä, vaikka myyjä tai sähköinen rajapinta ei perimäänsä veroa tilittäisikään.

Valtiovarainministeriön vero-osasto:
Myyjän käyttäessä maahantuonnin erityisjärjestelmää kuluttaja maksaisi arvonlisäveron myyjälle tavaran myyntihinnassa. Etämyyntidirektiivin ja lakiehdotuksen mukaan erityisjärjestelmää käytettäessä maahantuonti olisi veroton, jos järjestelmän käyttämistä varten annettu tunniste on ilmoitettu Tullille maahantuonnin yhteydessä ja myyjä maksaisi veron erityisjärjestelmän kautta. Lain 133 x §:n mukaan verovelvollinen ja välittäjä ovat yhteisvastuussa Suomeen suoritettavan veron maksamisesta. Hallituksen esityksen mukaan verojen periminen kohdistuisi käytännössä ensin välittäjään. Erityisjärjestelmää käytettäessä verojen periminen ei kohdistuisi tavaroiden tilaajaan, vaikka myyjä ei tilittäisi veroa.

Jos maahantuonnin yhteydessä ei ole ilmoitettu myyjän tai rajapinnan tunnistetta tai tunniste ei ole voimassa, maahantuonti olisi verollinen, vaikka tilaaja olisi maksanut kaupan yhteydessä myyjälle tai rajapinnalle arvonlisäverollisen ostohinnan. Tältä osin kyse on kuitenkin tilaajan ja myyjän tai rajapinnan välisestä sopimusoikeudellisesta tilanteesta ja tilaajan tulisi pyrkiä saamaan määrä takaisin myyjältä tai rajapinnalta. Kaksinkertainen verotus on estetty lakiehdotuksen 134 §:n 2 momentissa, jonka mukaan tällaisessa tilanteessa myyjän tai rajapinnan ei ole ilmoitettava myyntiä erityisjärjestelmässä annettavalla veroilmoituksella.

9. Tuotteiden aliarvostaminen

Kaupan liitto on lausunnossaan kiinnittänyt huomiota siihen, että kuluttaja voi jatkossakin aliarvostaa tilatun tuotteen arvon todellista arvoa alemmaksi välttyäkseen täysimääräisiltä veroilta.

Valtiovarainministeriön vero-osasto:
Ehdotuksella poistettaisiin enintään 22 euron tavaralähetysten maahantuonnin vapautus ja sen poistumisen myötä kaikista maahantuoduista tavaralähetyksistä olisi annettava tulli-ilmoitus. Muutoksesta aiheutuvan hallinnollisen taakan vähentämiseksi käyttöön otettaisiin uusi maahantuonnin erityisjärjestelmä ja uusi maahantuonnin erityisjärjestely. Uudistukset edellyttävät myös lisää henkilöstöä vero- ja tulli-ilmoitusten käsittelyyn. Tulli arvioi tarvitsevansa tullivalvonnan vahvistamiseen ja operatiiviseen riskianalyysiin vähintään 10 henkilötyövuotta enemmän. Näiden muutosten arvioidaan vähentävän myös tuotteiden aliarvostamiseen liittyviä tilanteita.

10. Maahantuonnin erityisjärjestelmän säätäminen pakolliseksi

Kaupan liiton lausunnon mukaan tehokkain keino puuttua verovälttelyyn olisi säätää maahantuonnin erityisjärjestelmä pakolliseksi. Erityisjärjestelmää ei kuitenkaan voi hallituksen esityksellä muuttaa pakolliseksi, sillä direktiivipaketissa järjestelmä on säädetty

vapaaehtoiseksi. EU-tasolla olisi syytä harkita pakollista erityisjärjestelmää EU:n ulkopuolisille markkinapaikoille.

Valtiovarainministeriön vero-osasto:
Asiasta on jo keskusteltu EU:n tasolla. Komission tarkoituksena on selvittää maahantuonnin erityisjärjestelmän pakollisen käytön mahdollisuutta ja antaa tarvittaessa tätä koskeva ehdotus.

11. Yleisen verokannan soveltaminen tuonnin erityisjärjestelmässä

Kaupan liitto ja Posti Oy ovat lausunnoissaan esittäneet, että Suomessa otettaisiin käyttöön direktiivin sallima mahdollisuus soveltaa yleistä verokantaa maahantuonnin erityisjärjestelyssä.

Valtiovarainministeriön vero-osasto:
Hallituksen esityksen perustelujen mukaan Suomessa ei otettaisi käyttöön etämyyntidirektiivin mahdollistamaa yleisen verokannan soveltamista kaikkiin maahantuonteihin, joihin erityisjärjestelyä sovelletaan. Yleisen verokannan soveltaminen olisi epäneutraalia, koska alennettuja verokantoja sovellettaisiin normaalisti maahantuonnissa tai maahantuonnin erityisjärjestelmässä ilmoitettavassa etämyynnissä. Lisäksi direktiiviä lienee tulkittava siten, että tuojan olisi tässä tilanteessa voitava valita tavanomainen tuontimenettely voidakseen käyttää mahdollista alennettua verokantaa. Tällöin kuljetusyritys ei voisi kyseisen lähetyksen osalta käyttää erityisjärjestelyä, mikä voisi monimutkaistaa erityisjärjestelyn soveltamista.

Yleisen verokannan käytöllä olisi haitallinen vaikutus Manner-Suomeen ja Ahvenanmaan maakuntaan tapahtuvan sanoma- ja aikakauslehtien maahantuonnin osalta. Erityisjärjestelyä on ehdotettu sovellettavaksi soveltuvin osin myös Ahvenanmaalla tapahtuvaan tuontiin siitä riippumatta, tapahtuuko tuonti muualta Suomesta, toisesta jäsenvaltiosta vai Yhteisön ulkopuolelta. Maahantuonnin erityisjärjestelmää voitaisiin soveltaa Ahvenanmaalle tapahtuvan myynnin osalta vain Yhteisön ulkopuolelta tapahtuvaan myyntiin. Yleisen verokannan käytön johdosta sanoma- ja aikakauslehtien tuontiin sovellettaisiin poikkeuksellisesti 24 %:in yleistä verokantaa eikä sanoma- ja aikakauslehtiin muutoin sovellettavaa 10 %:in alennettua verokantaa.

Edellä mainituista syistä lakiehdotusta ei ole tältä osin syytä muuttaa.

12. Pienimmän perittävän arvonlisäveron nostaminen viidestä eurosta kymmeneen euroon (AVL 101 b §) ja viivästysseuraamusten poistaminen vähäarvoisista maahantuonneista suoritettavista veroista (AVL 101 c §) sekä erityisjärjestelyä käyttävän kuljetusalan toimijan konkurssi

Tulli on ehdottanut lausunnossaan Tullin kantovastuulle kuuluvan, AVL:n 101 b §:ssä säädetyn, arvonlisäveron pienimmän perittävän määrän nostamista viidestä eurosta 10 euroon. Tulli on lisäksi ehdottanut 101 c §:ää muutettavaksi siten, että enintään 150 euron arvoisten lähetysten osalta ei kannettaisi viivästysseuraamuksia asiakkaiden ja viranomaisen hallinnollisen taakan pienentämiseksi sekä tavaraliikenteen sujuvoittamiseksi.

Valtiovarainministeriön vero-osasto:
Etämyyntidirektiivin ja kyseessä olevan ehdotuksen yhtenä keskeisimmistä uudistuksista on poistaa vähäarvoisten enintään 22 euron arvoisten tavaralähetysten maahantuonnin verovapaus. Vapautus on antanut kilpailuetua EU:n ulkopuolelta tapahtuvalle etämyynnille. EU:n sisällä tapahtuvalla myynnillä ei ole ollut vastaavaa myynnin verovapautusta ja EU:n alueella tapahtuvasta etämyynnistä on ollut suoritettava veroa riippumatta tavaran arvosta. Tällä toimenpiteellä poistetaan EU:n ulkopuolelta tapahtuvan etämyynnin kilpailuetu suhteessa EU:n sisällä tapahtuvan myyntiin. Lisäksi verovapaudesta aiheutunut verotulojen menetyksiä jäsenvaltioille. Verkkokaupan kasvusta johtuen tuontien määrät Yhteisön ulkopuolelta ovat kasvaneet voimakkaasti ja siten myös verovapauden kilpailua vääristävä vaikutus ja verotulojen menetykset ovat kasvaneet. EU:hun sijoittautuneet ja kotimaiset kauppiaat ovat pitäneet nykyisen verovapauden poistamista tärkeänä.

Arvonlisäveron pienimmän perittävän määrän nostaminen viidestä eurosta 10 euroon olisi vastoin etämyyntidirektiivin ja kyseessä olevan ehdotuksen tavoitteita. Tämä tarkoittaisi käytännössä sitä, että veroa ei perittäisi EU:n ulkopuolelta tuotavien, enintään noin 20,80 euron (24 % verokanta) arvoisten tavaralähetysten etämyynnin osalta. Tässä on huomioitava erityisesti se, että EU:n ulkopuolelta tuotavista lähetyksistä merkittävä osa jää tällä hetkelle alle tämän arvon ja että EU:n ulkopuolelta tapahtuvan verkkokaupan voidaan olettaa edelleen kasvavan tulevaisuudessa.

Arvonlisäverolain 101 b §:n mukaan pienin kannettava ja perittävä määrä on 5 euroa. Pienin kannettava ja perittävä arvonlisäveron määrä alennettiin vuoden 2013 alusta lukien 10 eurosta 5 euroon. Pienintä perittävää veron määrää ei ole nyt ehdotettu muutettavaksi ja siten se olisi jatkossakin 5 euroa. Tältä osin 101 b §:ään on kuitenkin ehdotettu lisättäväksi tullilain 78 §:ää vastaava säännös mahdollisuudesta ryhtyä myös alle 5 euron määräisen arvonlisäveron perintään. Perimiseen voitaisiin ryhtyä muun muassa, jos useita suorituksia olisi jäänyt perimättä tai verot olisi toistuvasti jätetty maksamatta. Lisäksi asiassa on huomattava, että Tulli ei ole nykyisinkään käytännössä lähettänyt pakkoperintään eli ulosottoon alle 10 euron saatavia ilman erityistä syytä. Yli viiden ja alle 10 euron saatavien osalta on sovellettu vapaaehtoista perintää eli niistä on lähetetty maksukehotus. Todettakoon vielä, ettei vähäarvoisten tavaralähetysten maahantuontien osalta sovellettava sääntely pienimmästä perittävästä määrästä ole suoraan vertailukelpoinen Verohallinnon oma-aloitteisiin veroihin sovellettavan sääntelyn kanssa jo siitä syystä, että oma-aloitteisessa verotuksessa verot maksetaan kumulatiivisesti verokausittain. Lisäksi veronkantolakiin ei sisälly lainkaan säännöstä euromääräisestä pienimmästä perittävästä määrästä.

Viivästysseuraamusten soveltamista vähäarvoisten tavaralähetysten maahantuontien osalta voidaan perustella vastaavilla syillä. Ehdotuksen yhtenä keskeisimmistä tavoitteista on poistaa vähäarvoisten tavaralähetysten maahantuonnin verovapaus. Vapautus on antanut kilpailuetua EU:n ulkopuolelta tapahtuvalle etämyynnille. Viivästysseuraamusten poistaminen ei tukisi tätä tavoitetta. Lisäksi vähäarvoisten tavaroiden tilaajat maksanevat yleensä käytännössä arvonlisäveron samassa yhteydessä kuin antavat tulli-ilmoituksen Tullin nettisivujen avulla. Vähäarvoisten tavaroiden tilaajat eivät käteisasiakkaina saa tavaroita haltuunsa ennen veron maksamista. Asiassa

on huomioitava myös se, että viivästysseuraamusten osalta Verohallinnon vastuulle kuuluvien maahantuontien ja kotimaan myyntien osalta sovelletaan nykyisin vastaavia säännöksiä.

Edellä selostetuista syistä Tullin ehdotuksia viivästyskoron poistamisesta ja maahantuonnissa kannettavan arvonlisäveron pienimmän perittävän määrän nostamisesta 10 euroon ei ole pidettävä tarkoituksenmukaisina ainakaan tässä vaiheessa.

Tulli ehdottaa, että jos viivästysseuraamuksia säädettäisiin kannettavaksi, niitä ei pitäisi kuljetusyrityksen maksukyvyttömyystilanteessa kantaa toissijaisessa vastuussa olevilta tavaranhaltijoilta.

Valtiovarainministeriön vero-osasto:
Tullin ehdotus tarkoittanee sitä, että viivästysseuraamuksia ei perittäisi tavaroiden tilaajalta eli vastaanottajalta erityismenettelyä käyttävän kuljetusyrityksen konkurssitilanteessa. Tulli katsoo ilmeisesti tavaroiden vastaanottajan vain toissijaisesti verosta vastuussa olevaksi. Tältä osin on huomattava se, että etämyyntidirektiivin ja lakiehdotuksen mukaan verovelvollisuus on erityisjärjestelyäkin sovellettaessa tavaroiden vastaanottajalla, ei erityisjärjestelyä käyttävällä kuljetusyrityksellä. Siten myös velvollisuus maksaa viivästyskorkoa koskee tavaroiden vastaanottajaa. Lakiehdotuksen 99 §:n mukaan erityisjärjestelyn kalenterikuukausittaisen ilmoittamisen ja maksamisen edellytyksenä on se, että kuljetusalan toimija on tullilainsäädännössä tarkoitettu takausvastuulla toimiva suora edustaja tai välillinen edustaja, ja että edustaja on saanut Tullilta maksunlykkäysluvan. Maksunlykkäysluvan edellytyksenä taas tullisäännösten mukaan on yleisvakuuden antaminen tulli- ja verovelkojen vakuudeksi. Erityisjärjestelyä käyttävän kuljetusyrityksen vastuu mahdollisesta arvonlisäverovelasta seuraa tullilainsäädännöstä. Erityisjärjestelyä käyttävän edustajaan sovelletaan siis normaalia menettelyä myös konkurssitilanteessa.

Edellä olevan perusteella vero-osasto ei pidä Tullin ehdotusta erityisääntelystä mahdollisena.

13. Kuljetusliikkeeltä vaadittava valtuutus

Posti Oy on lausunnossaan ehdottanut, että kuluttajilta ei vaadittaisi valtuutusta vähäarvoisten lähetysten osalta, jos kyse on kuluttajalle kohdistuvasta lähetyksestä, josta on arvonlisäverot maksettu myyjälle osana myyntihintaa-, ja digitaaliset tiedot tullausta varten ovat olemassa. Posti on käynyt alustavasti keskusteluja asiasta Tullin ja valtiovarainministeriön kanssa.

Valtiovarainministeriön vero-osasto:
Kyseessä oleva asia on tullilainsäädäntöä koskeva, koska EU:n tullilainsäädäntö edellyttää valtuutusta, eikä asia kuulu nyt käsittelyssä olevan hallituksen esityksen alaan. Tältä osin voidaan kuitenkin todeta, että mahdollisen kansallisen säätelyn osalta asiaa selvitetään parhaillaan valtiovarainministeriön vero-osaston tulliyksikössä ja yhteistyötä tehdään myös oikeusministeriön kanssa, koska valtuutuksen syntyminen yksityisoikeudellisessa oikeussuhteessa on siviilioikeudellinen kysymys. Myös muiden jäsenvaltioiden ratkaisuja tarkastellaan. Tullihallintojen kesken asiaa käsitellään myös EU:n komission koordinoima. Tullin ja valtiovarainministeriön tavoitteena on

edesauttaa toimivien ratkaisujen saavuttamista, mutta Postinkin olisi tärkeää tarkastella omien menettelyjensä kehittämistä.

14. Vähäarvoiset lähetykset ja Sanoma- ja aikakauslehtien tuonti Ahvenanmaalle

Åland Post Ab:n lausunnossa on tuotu esiin näkemys, että erityisjärjestely ei tarjoaisi todellista yksinkertaistamista muusta EU:sta Ahvenanmaalle tuotujen tavaralähetysten käsittelyn osalta. Ahvenanmaan maakuntahallituksen lausunnossa on lisäksi kiinnitetty huomioita siihen, että unionin erityisjärjestelmän laajentaminen ei koskisi Ahvenanmaalle tapahtuvaa tavaroiden myyntiä. Lausunnossa on pidetty tärkeänä, että muutokset eivät vaikuttaisi heikentävästi verkkokauppojen tarjontaan Ahvenanmaan osalta tai hankaloittaisi tuontiin liittyviä menettelyitä.

Ahvenanmaan maakuntahallituksen ja Åland Post Ab:n näkemyksen mukaan Ahvenanmaalle tuotavien sanoma- ja aikakauslehtien verovapaus tulisi säilyttää. Ahvenanmaan maakuntahallitus on perustellut tätä erityisesti Ahvenanmaan kielellisen erityisaseman ja sananvapauden perusteella. Åland Post Ab:n on perustellut verovapauden säilyttämistä lehtien tuontimenettelyjen sujuvuudella.

Valtiovarainministeriön vero-osasto:
Kuten hallituksen esityksen perusteluissa todetaan, etämyyntidirektiivin ja lakiehdotuksen mukaan Yhteisön sisäistä tavaroiden etämyyntiä koskevia säännöksiä ei voitaisi soveltaa myyntiin toisista jäsenvaltioista Ahvenanmaalle. Säännösten soveltamisen edellytyksenä on tavaran kuljetuksen päättyminen Yhteisön alueella. Näihin myynteihin sekä muualta Suomesta tapahtuviin myynteihin liittyviin tavaratuonteihin maakuntaan sovellettaisiin maahantuontia koskevia arvonlisäverolain säännöksiä.

Etämyyntidirektiivin ja hallituksen esityksen yhtenä keskeisimmistä uudistuksista on vähäarvoisten enintään 22 euron arvoisten tavaralähetysten maahantuonnin verovapauden poistaminen. Muutoksen tarkoituksena on poistaa vapautuksesta johtuva EU:n ulkopuolelta tapahtuvan myynnin kilpailuetu. Muutos koskisi kaikkia tavaroita ja kaikkia kuluttajia sijoittautumispaikasta riippumatta. Koska Ahvenanmaan maakunnassa sovelletaan lähtökohtaisesti samaa arvonlisäverojärjestelmää kuin muuallakin Suomessa, vähäarvoisen tuonnin verottomuus on yhdenmukaisuuden ja yhdenvertaisuuden vuoksi ehdotettu poistettavaksi myös Ahvenanmaalle suuntautuvassa tuonnissa.

Muutoksesta aiheutuvan hallinnollisen taakan vähentämiseksi ja tuontimenettelyjen sujuvoittamiseksi etämyyntidirektiivissä ja hallituksen esityksessä on säännökset uudesta maahantuonnin erityisjärjestelmästä ja uudesta maahantuonnin erityisjärjestelystä. Erityismenettelyjä ehdotetaan soveltuvin osin sovellettavaksi myös Ahvenanmaalla tapahtuvaan tuontiin, vaikka EU:n säännökset eivät siihen velvoittaisi. Erityisjärjestelyä voitaisiin soveltaa myös Ahvenanmaalla tapahtuvassa tuonnissa riippumatta siitä, tapahtuuko tuonti muualta Suomesta, toisesta jäsenvaltiosta tai Yhteisön ulkopuolelta. Soveltamisalaltaan kaikkiin palveluihin laajennettuja kolmansien maiden ja unionin järjestelmää ehdotetaan nykyiseen tapaan sovellettaviksi myös Ahvenmaalle ja Ahvenanmaalla tapahtuvassa myynnissä. Esityksellä ei olisi vaikutuksia

Manner-Suomen ja Ahvenanmaan maakunnan välisen tuontimenettelyn nykyisiin yksinkertaistuksiin.

Ahvenanmaa kuuluu EU:n tullialueeseen. Molempia edellä mainittuja järjestelmiä sovellettaessa tuonti-ilmoitus olisi annettava lähetyskohtaisesti EU:n tullilainsäädännön mukaisesti yksinkertaistetulla tuonti-ilmoitustietosisällöllä. Tullilla on internetsivuillaan ilmoituspalvelu, jossa tulli-ilmoituksen antaminen ja arvonlisäveron maksaminen voidaan hoitaa yksinkertaisesti. Manner-Suomen ja Ahvenanmaan maakunnan välisen tuontimenettelyn osalta on olemassa omat yksinkertaistuksensa.

Tavaroiden tilaaja voi aina käyttää edustajaa maahantuontiin liittyvien tulliselvitysvelvoitteiden täyttämisessä. Tavaroiden myyjä tai kuljetusyritys voi myös toimia tuonti-ilmoituksen antajana omaan lukuunsa, jolloin he ovat verovelvollisia tuonnista vastaanottajan sijasta. Tällöin he voisivat käyttää tullilainsäädännön mahdollistamia yksinkertaistettuja menettelyjä. He voisivat EU:n alueelta tapahtuvan tuonnin osalta ilmoittaa koko kuorman yhdellä tulli-ilmoituksella sen sijaan, että jokainen lähetys pitäisi ilmoittaa erikseen. Tullissa selvitetään parhaillaan tämän mahdollisuuden käyttämistä myös EU:n ulkopuolelta tuotavien tilauslehtien osalta.

Perustuslakivaliokunta on vuonna 2014 todennut lausunnossaan (PeVL 19/2014 vp), että koska esityksessä (HE 53/2014 vp) ehdotettu muutos kohdistui jokaiseen yksittäiseen lehden tilaajaan samalla tavalla riippumatta siitä, asuuko hän valtakunnassa vai Ahvenanmaan maakunnassa, tästä näkökulmasta ehdotettu sääntely oli yleisen yhdenvertaisuusperiaatteen kannalta ongelmatonta. Valiokunta totesi myös, että tavanomainen arvonlisäverovelvollisuus ei perustuslakivaliokunnan mielestä sellaisenaan merkitse ennakollista estettä eikä muutoinkaan muodostu perusoikeutena turvatun sananvapauden kannalta ongelmalliseksi rajoitukseksi.

Etämyyntidirektiivin ja nyt annettavien lakiehdotusten mukaan vähäarvoisten tavaroiden maahantuonnin verollisuus koskisi yhdenmukaisesti kaikkia maahantuojia ja kaikkia tavaroita. Esitys täyttää siten perustuslain yhdenvertaisuusperiaatteen ja sanavapauden vaatimukset myös Ahvenanmaalle sijoittautuneiden kuluttajien tilaamien aikakausi- ja sanomalehtien osalta. Ahvenanmaalle tilattavia aikakausi- ja sanomalehtiä koskeva verovapaus olisi vastoin muutoksen tavoitteita ja asettaisi Ahvenanmaalle sijoittautuneet kuluttajat parempaan asemaan muualle sijoittuneisiin kuluttajiin verrattuna.